

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (pátého rozšířeného senátu)

5. června 2024*

„Veřejná služba – Úředníci – Odměňování – Rodinné přídatky – Příspěvek na vyživované dítě – Příspěvek na vzdělání – Rozhodnutí, podle kterých se některé přídatky přestávají vyplácet – Podmínky přiznání – Pojem ‚ukončení vzdělání‘ – Rovné zacházení – Zásada řádné správy – Vydání bezdůvodného obohacení – Článek 85 první pododstavec služebního řádu – Odpovědnost“

Ve věci T-123/23,

VA, zástupci: N. de Montigny, advokátka,

žalobce,

proti

Evropské komisi, zástupci: T. Bohr a M. Brauhoff, jako zmocněnci,

žalované,

TRIBUNÁL (pátý rozšířený senát),

ve složení: S. Papasavvas, předseda, J. Svenningsen, J. Laitenberger, J. Martín y Pérez de Nanclares a M. Stancu (zpravodajka), soudci,

za soudní kancelář: L. Ramette, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po jednání konaném dne 23. ledna 2024,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žalobou podanou na základě článku 270 SFEU se žalobce VA domáhá zrušení rozhodnutí Úřadu Evropské komise pro správu a vyplacení individuálních nároků (PMO) ze dne 11. května 2022, kterým mu byl od 1. července 2021 odejmut nárok na příspěvek na vyživované dítě a příspěvek na vzdělání, jakož i nárok na daňový odpočet související s příspěvkem na vyživované dítě,

* Jednací jazyk: francouzština.

a rozhodnutí tohoto úřadu ze dne 13. června 2022, kterým byla oznámena povinnost vrátit částky odpovídající těmto finančním nárokům podle článku 85 služebního řádu úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“), a dále náhrady újmy, která mu v důsledku této skutečnosti údajně vznikla.

I. Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Žalobce je úředník na Generálním sekretariátu Rady Evropské unie.
- 3 Jeho dcera studovala na belgické univerzitě. Poslední zkoušku svého studijního cyklu skládala dne 18. června 2021, dne 2. července 2021 se dozvěděla, že zkoušky složila, a dne 27. srpna 2021 obdržela osvědčení o úspěšném absolvování studia. Akademický rok skončil dne 13. září 2021.
- 4 Až do září 2021 pobíral žalobce na svou dceru příspěvek na vyživované dítě a příspěvek na vzdělání podle článků 2 a 3 přílohy VII služebního řádu a měl nárok na daňový odpočet související s příspěvkem na vyživované dítě podle nařízení Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 260/68 ze dne 29. února 1968, kterým se stanoví podmínky a postup pro uplatňování daně ve prospěch Evropských společenství (Úř. věst. 1968, L 56, s. 8; Zvl. vyd. 01/01, s. 33) (dále jen společně „dotčené finanční nároky“).
- 5 Dne 16. září 2021 vložil žalobce do počítačové aplikace „Sysper 2“ prohlášení o ukončení vzdělání své dcery, přičemž uvedl, že její poslední zkouška proběhla dne 18. června 2021.
- 6 Podle rozhodnutí Rady (EU) 2019/792 ze dne 13. května 2019, kterým se Evropská komise – Úřad pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) – pověřuje výkonem některých pravomocí svěřených orgánu oprávněnému ke jmenování a orgánu oprávněnému k uzavírání pracovních smluv (Úř. věst. 2019, L 129, s. 3), odpovídá za správu a vyplácení individuálních finančních nároků zaměstnanců Generálního sekretariátu Rady, a to včetně dotčených finančních nároků, PMO.
- 7 Dne 24. září 2021 PMO žalobce informoval, že s ohledem na jeho prohlášení ze dne 16. září 2021 mu budou dotčené finanční nároky se zpětnou účinností od 1. července 2021 odejmuty (dále jen „rozhodnutí ze dne 24. září 2021“). V tomto rozhodnutí bylo rovněž uvedeno, že všechny neoprávněně vyplacené částky musí být na základě článku 85 služebního řádu vráceny a žalobci bude zasláno samostatné sdělení, v němž bude informován o postupu vrácení uvedených částek, které byly od 1. července 2021 vyplaceny neoprávněně. V rozhodnutí ze dne 24. září 2021 bylo stanoveno, že ve výplatní pásce za měsíc říjen 2021 bude provedena srážka ve výši 2 619,66 eura, odpovídající výši dotčených finančních nároků za období od července do září 2021 (dále jen „sporné období“).
- 8 Dne 3. ledna 2022 podal žalobce proti této výplatní pásce stížnost podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu (dále jen „první stížnost“).
- 9 Rozhodnutím ze dne 5. května 2022 orgán oprávněný ke jmenování (dále jen „OOJ“) rozhodnutí ze dne 24. září 2021, jakož i následné vrácení vyplacených částek, které se promítlo do výplatní pásky za měsíc říjen 2021, zrušil a vrátil spis žalobce útvaru příslušnému k přezkoumání jeho případu, a to z toho důvodu, že žalobce nebyl před přijetím posledně uvedeného rozhodnutí vyslechnut.

- 10 V návaznosti na rozhodnutí ze dne 5. května 2022 vyplatil PMO žalobci zálohu ve výši 3 500 eur. Tato částka odpovídá dotčeným finančním nárokům za čtyři měsíce.
- 11 Rozhodnutím ze dne 11. května 2022 PMO potvrdil rozhodnutí o odejmutí dotčených finančních nároků se zpětnou účinností od 1. července 2021 (dále jen „první napadené rozhodnutí“), přičemž žalobce informoval, že tyto nároky lze přehodnotit, pokud bude žalobce schopen předložit úřední doklad o tom, že „poslední zkouška, odevzdání nebo obhajoba závěrečné práce“ jeho dcery proběhly po červnu 2021 a že své vyjádření poskytne do patnácti dnů od doručení tohoto rozhodnutí. PMO kromě toho žalobci sdělil, že každá neoprávněně vyplacená částka musí být na základě článku 85 služebního řádu vrácena a bude mu zasláno samostatné sdělení, v němž bude informován o postupu vrácení peněžních částek, které byly od 1. července 2021 neoprávněně vypláceny.
- 12 Dne 13. června 2022 bylo žalobci doručeno oznámení o povinnosti vrácení podle článku 85 služebního řádu (dále jen „druhé napadené rozhodnutí“). V tomto rozhodnutí bylo uvedeno, že celková částka, kterou je žalobce povinen uhradit, činí 3 500 eur, že mu tato částka bude stržena ze třech měsíčních platů počínaje srpnem 2022 a připomínky může předložit do patnácti dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.
- 13 V návaznosti na toto rozhodnutí proběhla mezi žalobcem, jeho právním zástupcem a PMO e-mailová korespondence, jejímž cílem bylo vyjasnit obsah prvního a druhého napadeného rozhodnutí (dále jen společně „napadená rozhodnutí“).
- 14 E-mailem ze dne 22. června 2022 PMO žalobce informoval, že jelikož jeho dcera složila zkoušky v červnu 2021 během prvního zkouškového období, od července 2021 už mu dotčené finanční nároky nepřísluší. Kromě toho zdůraznil, že žalobce nepředložil žádné další dokumenty, které by mohly prokázat, že jeho dcera pokračovala ve vysokoškolském studiu po 30. červnu 2021. Pokud jde o vrácení částky 3 500 eur, PMO zejména uvedl, že dotčené finanční nároky byly žalobci vyplaceny omylem za čtyři měsíce namísto tří měsíců (viz bod 10 výše).
- 15 Dne 9. srpna 2022 podal žalobce proti napadeným rozhodnutím stížnost podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu (dále jen „druhá stížnost“), v níž se domáhal i náhrady nákladů na právní zastoupení, které vynaložil v souvislosti s první stížností.
- 16 Druhou stížnost zamítl OJ rozhodnutím ze dne 9. prosince 2022.

II. Návrhová žádání účastníků řízení

- 17 Žalobce v podstatě navrhuje, aby Tribunál:
 - zrušil napadená rozhodnutí;
 - uložil Komisi povinnost náhrady škody ve výši 2 441,84 eura;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 18 Na jednání žalobce uvedl, že navrhuje zrušení druhého napadeného rozhodnutí pouze do výše 2 619,66 eura, která odpovídá výši dotčených finančních nároků, a nikoli do výše 3 500 eur; tato skutečnost byla zaznamenána do protokolu z jednání.

- 19 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu jako neopodstatněnou;
 - uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

A. K návrhovým žádáním znějícím na zrušení

- 20 Žalobce uplatňuje na podporu návrhových žádání znějících na zrušení pět žalobních důvodů: první tři směřují proti prvnímu napadenému rozhodnutí a další dva proti druhému napadenému rozhodnutí.

1. K žalobním důvodům směřujícím proti prvnímu napadenému rozhodnutí

- 21 První z těchto žalobních důvodů v podstatě vychází z porušení článků 2 a 3 přílohy VII služebního řádu, druhý z porušení zásady rovného zacházení a třetí z porušení zásady právní jistoty a zásady řádné správy.

a) K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článků 2 a 3 přílohy VII služebního řádu

- 22 V rámci prvního žalobního důvodu žalobce tvrdí, že Komise porušila články 2 a 3 přílohy VII služebního řádu (dále jen „dotčená ustanovení“), jelikož měla za to, že jeho dcera ukončila vysokoškolské studium dne 18. června 2021, kdy skládala poslední zkoušku, a že už mu proto za sporné období nepřísluší dotčené finanční nároky. Žalobce je toho názoru, že datum ukončení vzdělání jeho dcery, od něhož mu v daném případě přestaly náležet dotčené finanční nároky, odpovídá datu, kdy skončil akademický rok, tj. 13. září 2021, nebo přinejmenším datu, kdy jeho dcera obdržela osvědčení o úspěšném absolvování studia, tj. 27. srpnu 2021.
- 23 Podpůrně má žalobce za to, že za datum ukončení vzdělání by se měl považovat nejdříve okamžik, kdy se dítě dozví výsledky zkoušek, v projednávané věci datum 2. července 2021, jelikož od tohoto okamžiku zná vyhodnocení svého posledního akademického roku, a může si tedy začít hledat zaměstnání.
- 24 Komise s argumenty žalobce nesouhlasí.
- 25 Zprvė namítá, že dotčená ustanovení zakládají nárok na finanční dávky, a proto musí být vykládána restriktivně. Dodává, že se dotčené finanční nároky odvíjí od faktického trvání studia nebo odborného vzdělávání a pravidelné a celodenní docházky do vzdělávacího zařízení. Zadruhé Komise uvádí, že z judikatury soudů Evropské unie, zejména z rozsudků ze dne 21. listopadu 1991, *Costacurta v. Komise* (C-145/90 P, EU:C:1991:435), a ze dne 19. září 2018, *HD v. Parlament* (T-604/16, nezveřejněný, EU:T:2018:562), vyplývá, že dotčené finanční nároky je nutno posuzovat měsíc od měsíce a přestávají se vyplácet v okamžiku, kdy už vyživované dítě pravidelně a celodenně vysokoškolské vzdělávací zařízení nenavštěvuje. Kromě toho Komise podotýká, že dítě, které vzdělávací zařízení přestane navštěvovat, může pracovat, mít příjem a fakticky se samo živit. Zatřetí připomíná, že v článku 6 jejího rozhodnutí ze dne 16. prosince 2013, kterým se

stanoví obecná prováděcí ustanovení týkající se přiznání příspěvku na vzdělání, se rozlišuje mezi prázdninami na konci školního roku a prázdninami následujícími po posledním školním roce, na jehož konci dítě studium ukončí. Začtvrté Komise tvrdí, že žalobce neprokázal, že by jeho dcera neměla bez vysokoškolského diplomu přístup k určitému zaměstnání nebo by si nenašla vhodnou práci. Zapáté uvádí, že pojem „ukončení vzdělání“ je autonomní a musí se vykládat jednotně ve všech členských státech, v nichž děti zaměstnanců studují. Zašesté argument žalobce týkající se údajného porušení článku 52 Listiny základních práv Evropské unie není dle názoru Komise nikterak podložen.

- 26 Co se nakonec týče podpůrně uplatněného argumentu, Komise tvrdí, že vycházet nelze ani z data, kdy se dotyčná osoba dozvěděla výsledky zkoušek, jelikož po poslední zkoušce již studenti nemají vyučování, a přestávají tedy vysokoškolské vzdělávací zařízení pravidelně a celodenně navštěvovat.
- 27 Tribunál poukazuje na to, že žalobce v rámci prvního žalobního důvodu namítá porušení dotčených ustanovení, k němuž mělo dojít tím, že Komise údajně nesprávně vyložila podmínku týkající se „ukončení vzdělání“, v jehož důsledku dochází k zániku dotčených finančních nároků.
- 28 Účastníci řízení se neshodují zejména v tom, k jakému datu se ověřuje naplnění této podmínky, tedy zda k okamžiku skládání poslední vysokoškolské zkoušky, k okamžiku, kdy se dotyčná osoba dozví závěrečné výsledky zkoušek, k okamžiku vydání osvědčení o úspěšném absolvování studia nebo ke konci akademického roku. V projednávané věci tyto čtyři okamžiky nastaly v období od června do září 2021.
- 29 Úvodem je třeba připomenout podmínky vzniku dotčených finančních nároků, a to konkrétně nároku na příspěvek na vyživované dítě a na příspěvek na vzdělání, jakož i vztah mezi těmito dvěma příspěvky.
- 30 Pokud jde o příspěvek na vyživované dítě, článek 2 přílohy VII služebního řádu zní takto:

„1. Úředník, který má jedno nebo více vyživovaných dětí, pobírá v souladu s odstavci 2 a 3 měsíční příspěvek ve výši [...] na každé vyživované dítě.

[...]

3. Příspěvek se poskytuje:

- a) automaticky na dítě mladší osmnáct [osmnácti] let;
- b) na základě odůvodněné žádosti podané úředníkem na děti ve věku mezi osmnácti a dvaceti šesti lety, které studují nebo se odborně vzdělávají;

[...]“

- 31 Pokud jde o příspěvek na vzdělání, čl. 3 odst. 1 přílohy VII služebního řádu stanoví:

„1. Za podmínek stanovených v obecných prováděcích ustanoveních úředník pobírá příspěvek na vzdělání svých dětí ve výši skutečných výdajů, které mu vznikly v souvislosti se vzděláním, až do výše [...] měsíčně na každé vyživované dítě ve smyslu čl. 2 odst. 2 této přílohy, které dosáhlo nejméně pěti let věku a pravidelně a celodenně navštěvuje za poplatek základní nebo střední školu nebo vysokoškolské vzdělávací zařízení. [...]

Nárok na tento příspěvek vzniká prvním dnem měsíce, kdy dítě začne navštěvovat základní školu, a zaniká na konci měsíce, ve kterém dítě ukončí své vzdělání, nebo na konci měsíce, ve kterém dítě dosáhne věku dvaceti šesti let, podle toho, co nastane dříve. [...]"

- 32 Z těchto ustanovení vyplývá, že příspěvek na vzdělání je s příspěvkem na vyživované dítě nerozlučně spjat – první příspěvek nemůže být přiznán, pokud nejsou nejprve splněny podmínky pro získání druhého příspěvku. Vzhledem k tomu, že normotvůrce stanovil, že se příspěvek na vzdělání vyplácí „na každé vyživované dítě ve smyslu čl. 2 odst. 2 [uvedené] přílohy, které dosáhlo nejméně pěti let věku“, měl v úmyslu podmínit nárok na tento příspěvek tím, že nejprve musí být splněny podmínky stanovené pro přiznání příspěvku na vyživované dítě. Jinými slovy, příspěvek na vzdělání může být vyplácen pouze tehdy, pokud má úředník vyživované dítě, které dosáhlo nejméně pěti let věku a na které pobírá příspěvek na vyživované dítě.
- 33 Nárok na příspěvek na vzdělání je mimoto podmíněn splněním druhé kumulativní podmínky, která spočívá v tom, že toto dítě pravidelně a celodenně navštěvuje vzdělávací zařízení.
- 34 Vzhledem k tomu, že příspěvek na vzdělání lze přiznat – jak bylo uvedeno v bodě 32 výše – pouze tehdy, pokud jsou splněny podmínky pro získání příspěvku na vyživované dítě, podmínka pravidelné a celodenní docházky do vzdělávacího zařízení (dále jen „podmínka docházky“) musí být posouzena až ve druhé fázi, a to poté co bylo prokázáno, že dítě, na které se příspěvek na vzdělání požaduje, úředník vyživuje.
- 35 S ohledem na tyto úvahy Tribunál posoudí nejprve to, zda byly během sporného období splněny podmínky pro získání příspěvku na vyživované dítě, a poté to, zda dcera žalobce splňovala i podmínku docházky stanovenou v čl. 3 odst. 1 přílohy VII služebního řádu, která zakládá nárok na příspěvek na vzdělání.

1) K otázce, zda byly během sporného období splněny podmínky pro přiznání příspěvku na vyživované dítě

- 36 Je třeba připomenout, že v případě, o jaký se jedná v projednávané věci, kdy dítě studuje vysokou školu, je nárok na příspěvek na vyživované dítě vázán na splnění tří podmínek, kterými jsou skutečnost, že úředník o své dítě skutečně pečuje, skutečnost, že toto dítě je ve věku mezi 18 a 26 lety, a skutečnost, že toto dítě studuje nebo se odborně vzdělává (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. listopadu 2021, KR v. Komise, T-408/20, nezveřejněný, EU:T:2021:788, bod 24).
- 37 V projednávané věci je třeba konstatovat, že Komise nezpochybňuje první ani druhou podmínku, ani skutečnost, že vzdělávání dcery žalobce mělo povahu „studia“. Podle názoru Komise naproti tomu není naplněna třetí podmínka týkající se trvání studia, jelikož dcera žalobce nestudovala od 18. června 2021, kdy skládala poslední zkoušku.
- 38 V tomto ohledu je třeba uvést, že se „studium nebo odborné vzdělávání“ skládá z několika etap, kterými jsou mimo jiné účast na vyučování předmětů stanovených ve studijním programu a na zkouškách z těchto předmětů, hodnocení těchto zkoušek a po ukončení poslední zkoušky zpřístupnění závěrečných výsledků, které osvědčují úspěšné absolvování daného studia či odborného vzdělávání, ze strany vzdělávacího zařízení, které toto studium či vzdělávání zajišťuje. Tyto etapy jsou neoddelitelně spjaty, neboť na základě účasti na zkouškách lze posoudit, jak si student osvojil dovednosti a znalosti předávané v rámci vyučovaných předmětů.

- 39 Vzhledem k tomu, že se student může dozvědět, že studium či odborné vzdělávání úspěšně absolvoval, až poté, co vykoná všechny zkoušky a co vzdělávací zařízení zpřístupní jejich výsledky, je třeba mít za to, že student přestává studovat nebo se odborně vzdělávat ve smyslu čl. 2 odst. 3 písm. b) přílohy VII služebního řádu od okamžiku, kdy jsou k dispozici závěrečné výsledky.
- 40 Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, tedy dítě ve věku mezi 18 a 26 lety, které studuje nebo se odborně vzdělává, úředník nevyživuje pouze do okamžiku, kdy toto dítě skládá poslední zkoušku, ale až do okamžiku, kdy vzdělávací zařízení zpřístupní závěrečné výsledky.
- 41 Tento výklad je kromě toho v souladu s judikaturou, která vychází z rozsudku ze dne 17. dubna 2002, Sada v. Komise (T-325/00, EU:T:2002:101, bod 37), podle níž platí, že ustanovení unijního práva, která zakládají nárok na finanční dávky, musí být vykládána restriktivně, jakož i s judikaturou vyplývající z rozsudků ze dne 21. listopadu 1991, Costacurta v. Komise (C-145/90 P, EU:C:1991:435, bod 6), a ze dne 19. září 2018, HD v. Parlament (T-604/16, nezveřejněný, EU:T:2018:562, bod 133), podle které dotčené finanční nároky náležejí dotčené osobě za každý měsíc, a proto je třeba otázku, zda jsou splněny podmínky pro jejich přiznání, posuzovat měsíc od měsíce.
- 42 Jelikož se příspěvek na vyživované dítě vyplácí každý měsíc a v případě dítěte ve věku mezi 18 a 26 lety na základě „odůvodněné žádosti“, je na úředníkovi, aby administrativu informoval o ukončení vzdělání svého dítěte a neprodleně jí sdělil, k jakému datu vzdělávací zařízení zpřístupnilo závěrečné výsledky, aby administrativa mohla vyplácení tohoto příspěvku okamžitě zastavit.
- 43 V projednávaném případě z přílohy A.9 žaloby, která obsahuje osvědčení o úspěšném absolvování studia ze dne 27. srpna 2021 vydané univerzitou, na níž byla dcera žalobce zapsána, i z e-mailu právního oddělení této univerzity, který žalobce předložil v rámci organizačního procesního opatření ze dne 7. prosince 2023, vyplývá, že univerzita zpřístupnila závěrečné výsledky dne 2. července 2021, kdy si kromě toho dcera žalobce mohla stáhnout osvědčení o úspěšném absolvování studia. S ohledem na úvahy uvedené v bodech 38 až 40 výše je tudíž třeba mít za to, že dceru žalobce již nebylo možné považovat za osobu, kterou žalobce vyživuje, a žalobce již neměl nárok na příspěvek na vyživované dítě od měsíce následujícího po dni, kdy vzdělávací zařízení zpřístupnilo závěrečné výsledky, tedy od srpna 2021.
- 44 Z výše uvedeného vyplývá, že když Komise žalobci nepřiznala příspěvek na vyživované dítě za červenec 2021, dopustila se nesprávného právního posouzení. Naproti tomu postupovala správně, když mu tento příspěvek nepřiznala za srpen a září 2021.
- 45 Ostatní argumenty žalobce, které mají prokázat, že měl na příspěvek na vyživované dítě nárok i za srpen a září 2021, nemohou tento postup zpochybnit. Pokud žalobce zaprvé tvrdí, že podle názoru univerzity, kam jeho dcera docházela, i belgických orgánů měla jeho dcera status studentky až do konce září 2021, je třeba – podobně jako Komise – konstatovat, že dotčená ustanovení musí být vykládána autonomně. Jak přitom bylo uvedeno v bodech 38 až 40 výše, čl. 2 odst. 3 písm. b) přílohy VII služebního řádu musí být vykládán v tom smyslu, že je třeba mít za to, že dítě přestává studovat nebo se odborně vzdělávat ve smyslu tohoto ustanovení od okamžiku, kdy vzdělávací zařízení zpřístupnilo závěrečné výsledky. Je tedy možné, že dítě ukončí studium před koncem akademického roku, i když podle univerzity nebo právních předpisů státu, ve kterém má tato univerzita sídlo, může mít dítě status studenta až do konce tohoto roku.

- 46 Zadruhé tvrzení, že pro přístup k určitým povoláním je nezbytné mít vysokoškolský diplom, není nikterak podloženo a především podle všeho odporuje tvrzením, která jsou předmětem projednávané žaloby. Je totiž nutno konstatovat, že i když byl tento diplom dceři žalobci udělen dne 8. října 2021 (viz bod 12 žaloby), žalobce netvrdí, že by mu dotčené finanční nároky náležely i za říjen 2021. Žalobce kromě toho v bodě 93 žaloby uvádí, že si jeho dcera našla zaměstnání, do kterého nastoupila dne 1. října 2021, tedy týden před udělením diplomu.
- 47 Pokud jde zatřetí o tvrzení, které žalobce vznesl v replice a podle kterého je výklad dotčených ustanovení provedený Komisí v rozporu s článkem 52 Listiny základních práv a zásadou rovného zacházení, je třeba uvést, že toto tvrzení není nikterak podloženo ani odůvodněno a obdobný argument byl v každém případě vznesen i v rámci druhého žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady rovného zacházení, který bude posouzen níže.

2) K otázce, zda byla během sporného období splněna podmínka docházky stanovená v čl. 3 odst. 1 přílohy VII služebního řádu

- 48 Úvodem je třeba uvést, že jelikož žalobce nemá za srpen a září 2021 nárok na příspěvek na vyživované dítě (viz bod 44 výše), nemůže se za tyto měsíce domáhat ani příspěvku na vzdělání, jak vyplývá z bodu 32 výše.
- 49 Komise se tedy nedopustila nesprávného právního posouzení, když žalobci za srpen a září 2021 nepřiznala ani příspěvek na vzdělání.
- 50 Co se týče zbývající části, jak bylo uvedeno v bodě 35 výše, je třeba posoudit, zda byla splněna podmínka docházky ve vztahu k červenci 2021.
- 51 Komise je v podstatě toho názoru, že tato podmínka přestává být naplněna v okamžiku, kdy dítě vykoná poslední zkoušku, jelikož si od tohoto okamžiku může najít zaměstnání a samo se živit. Tento výklad vychází z předpokladu – a to stejně jako v případě příspěvku na vyživované dítě – že dítě ukončí vzdělání po vykonání poslední zkoušky.
- 52 Takový předpoklad je však nesprávný.
- 53 Jak totiž bylo uvedeno v bodech 38 až 40 výše v rámci analýzy podmínek pro přiznání příspěvku na vyživované dítě, k ukončení vzdělání dochází v den, kdy vzdělávací zařízení zpřístupnilo závěrečné výsledky.
- 54 Na rozbor podmínky docházky, kterou stanoví čl. 3 odst. 1 přílohy VII služebního řádu pro přiznání příspěvku na vzdělání, je tedy třeba uplatnit úvahy uvedené v bodech 38 až 44 výše týkající se příspěvku na vyživované dítě.
- 55 Je proto třeba mít za to, že dítě úředníka již pravidelně a celodenně nenavštěvuje vzdělávací zařízení ve smyslu čl. 3 odst. 1 přílohy VII služebního řádu od okamžiku, kdy vzdělávací zařízení zpřístupnilo závěrečné výsledky.
- 56 Vzhledem k tomu, že závěrečné výsledky byly v projednávané věci zpřístupněny dne 2. července 2021, kdy si dcera žalobce kromě toho mohla stáhnout osvědčení o úspěšném absolvování studia, je třeba mít za to, že dcera žalobce pravidelně a celodenně navštěvovala vzdělávací zařízení zajišťující její studium až do tohoto data, takže žalobce měl za červenec 2021 nárok na příspěvek na vzdělání.

- 57 Je proto třeba dospět k závěru, že když Komise žalobci nepřiznala příspěvek na vzdělání za červenec 2021, dopustila se nesprávného právního posouzení.
- 58 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba první napadené rozhodnutí zrušit v rozsahu, v němž žalobci nepřiznává dotčené finanční nároky za červenec 2021.
- 59 Nyní je třeba zjistit, zda lze na základě ostatních žalobních důvodů namířených proti prvnímu napadenému rozhodnutí zrušit toto rozhodnutí i v rozsahu, v němž žalobci nepřiznává dotčené finanční nároky za srpen a září 2021.

b) Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení

- 60 Žalobce v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, jelikož je diskriminován ve srovnání s úředníkem, jehož dítě ukončí studium ve druhém zkouškovém období.
- 61 Komise s argumenty žalobce nesouhlasí.
- 62 Podle ustálené judikatury platí, že zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li rozlišování objektivně odůvodněno. Požadavek na srovnatelnost situací pro účely určení, že došlo k porušení zásady rovného zacházení, musí být posuzován s ohledem na veškeré skutečnosti, které tyto situace charakterizují [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. března 2022, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (přímý účinek), C-205/20, EU:C:2022:168, body 54 a 55 a citovaná judikatura].
- 63 Je přitom nutno konstatovat, že situace studenta, který úspěšně složil zkoušky během prvního zkouškového období, se liší od situace studenta, který bude muset zkoušku skládat znovu v rámci druhého zkouškového období s tím, že možná opět neuspěje, a neukončí tudíž studium v témže akademickém roce. V prvním případě totiž lze mít za to, že student studium ukončil, zatímco ve druhém případě student ve studiu pokračuje a než bude moci studium dokončit, bude muset absolvovat další zkoušky.
- 64 Situaci žalobce, jehož dcera se mohla seznámit se závěrečnými výsledky dne 2. července 2021 (viz bod 43 výše), tudíž nelze stavět na roveň situaci úředníka, jehož dítě muselo po 2. červenci 2021 skládat zkoušky znovu v rámci druhého zkouškového období.
- 65 Druhý žalobní důvod je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněný.

c) Ke třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady právní jistoty a zásady řádné správy

- 66 Pokud jde o údajné porušení zásady právní jistoty, žalobce tvrdí, že výklad dotčených ustanovení ze strany Komise zakládá právní nejistotu, jelikož vede ke zpětnému automatickému vrácení částek odpovídajících dotčeným finančním nárokům. Úředník totiž nemůže v okamžiku, kdy jeho dítě skládá poslední zkoušku, vědět, zda ji úspěšně složí v rámci prvního zkouškového období, jelikož výsledky budou dostupné až později.

- 67 Pokud jde o tvrzené porušení zásady řádné správy, žalobce namítá, že se v jeho věci postupovalo zmatečně, neboť Komise zaujala v prvním napadeném rozhodnutí stejné stanovisko jako v rozhodnutí ze dne 24. září 2021, které však bylo zrušeno. Žalobce v tomto ohledu uvádí, že se Komise nemůže dovolávat toho, že rozhodnutí, kterým bylo vyhověno první stížnosti, nepříznivě nezasahovalo do jeho právního postavení, a proto nebyla povinna jej odůvodnit. Kvůli této zmatečnosti musel žalobce podat druhou stížnost, která se týkala stejné záležitosti jako jeho první stížnost.
- 68 Komise s těmito argumenty nesouhlasí.
- 69 Pokud jde zaprvé o výtku vycházející z porušení zásady právní jistoty, je třeba uvést, že se tato výtka týká situace, kdy úředníkovi, který oznámí ukončení vzdělání svého dítěte v okamžiku, kdy se dozví jeho výsledky, může být na základě článku 85 služebního řádu uložena povinnost zpětného vrácení, jak by tomu bylo v projednávané věci, kdyby žalobce za datum ukončení vzdělání označil den 2. července 2021. Vzhledem k tomu, že by porušení zásady právní jistoty – kdyby bylo opodstatněné – v projednávané věci vedlo ke zrušení napadeného rozhodnutí pouze ve vztahu k červenci 2021, a nikoli ve vztahu k srpnu a září 2021 (viz bod 59 výše), musí být tato výtka zamítnuta jako irelevantní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. června 2022, Cristescu v. Komise, T-754/20, nezveřejněný, EU:T:2022:316, bod 171).
- 70 Pokud jde zadruhé o výtku vycházející z porušení zásady řádné správy, je třeba nejprve uvést, že namítá-li žalobce údajné nedostatečné odůvodnění rozhodnutí, kterým bylo vyhověno první stížnosti, a údajně nesprávný postup při vedení jeho spisu, kvůli němuž se musel za účelem sepsání první stížnosti obrátit na advokáta, jsou tyto argumenty rovněž irelevantní, jelikož se týkají legality rozhodnutí ze dne 24. září 2021, které ovšem není předmětem projednávané žaloby.
- 71 Dále je třeba uvést, že pokud administrativa poté, co dojde ke zrušení rozhodnutí kvůli porušení práva být vyslechnut, učiní po věcné stránce totožný závěr, neodporuje takový postup zásadě řádné správy, jelikož v důsledku takového porušení dojde pouze k tomu, že se ve správním řízení bude pokračovat dále od fáze, v níž došlo k danému porušení; toto řízení ale nemusí nutně vést k odlišnému výsledku.
- 72 Nakonec je třeba v každém případě podotknout – jak správně tvrdí Komise – že žalobce neprokázal, že by údajné porušení zásady řádné správy mělo dopad na opodstatněnost prvního napadeného rozhodnutí, který by mohl vést k jeho zrušení.
- 73 Tento žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.
- 74 S ohledem na vše výše uvedené je třeba první napadené rozhodnutí zrušit v rozsahu, v němž žalobci nepřiznává dotčené finanční nároky za červenec 2021.

2. K žalobním důvodům směřujícím proti druhému napadenému rozhodnutí

- 75 První z těchto žalobních důvodů v podstatě vychází z porušení práva žalobce na získání dotčených finančních nároků a druhý z porušení článku 85 služebního řádu.

a) K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva žalobce na získání dotčených finančních nároků

- 76 Žalobce tvrdí, že jelikož je druhé napadené rozhodnutí založeno na prvním napadeném rozhodnutí, které je protiprávní z důvodů uvedených v rámci prvních tří žalobních důvodů směřujících proti prvnímu napadenému rozhodnutí, musí být zrušeno i toto druhé rozhodnutí.
- 77 Komise k tomu uvádí, že první napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, a druhé napadené rozhodnutí by proto nemělo být zrušeno.
- 78 Vzhledem k tomu, že Tribunál v bodě 74 výše konstatoval, že první napadené rozhodnutí musí být zrušeno v rozsahu, v němž žalobci nepřiznává dotčené finanční nároky za červenec 2021, totéž platí i pro druhé napadené rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že předmětné částky za tento měsíc nebyly – jak vyplývá z analýzy prvního žalobního důvodu směřujícího proti prvnímu napadenému rozhodnutí – „neoprávněně vyplaceny“ ve smyslu článku 85 služebního řádu, druhé napadené rozhodnutí musí být zrušeno v rozsahu, v němž se týká dotčených finančních nároků za červenec 2021.
- 79 Nyní je třeba zjistit, zda lze na základě druhého žalobního důvodu namířeného proti druhému napadenému rozhodnutí zrušit toto rozhodnutí i v rozsahu, v němž se týká dotčených finančních nároků za srpen a září 2021.

b) Ke druhému žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 85 služebního řádu

- 80 Žalobce tvrdí, že byl pevně přesvědčen o tom, že mu dotčené finanční nároky náležejí až do září 2021, a to zejména proto, že neexistuje žádný právní předpis ani judikatura, které by potvrdzovaly postup PMO, a že mu administrativa vyplatila 3 500 eur, čímž rozhodnutí ze dne 24. září 2021 „zrušila“. Komise kromě toho nepředložila důkaz o tom, že si skutečně byl vědom, že k platbě dotčených finančních nároků nebyl důvod, ani o tom, že bylo zřejmé, že mu tato skutečnost musela být známa.
- 81 Komise s argumenty žalobce nesouhlasí.
- 82 Článek 85 služebního řádu stanoví, že „[k]aždá neoprávněně vyplacená částka musí být vrácena, jestliže si byl příjemce vědom, že k takové platbě nebyl důvod, nebo pokud je zřejmé, že mu tato skutečnost musela být známa“. Z tohoto znění vyplývá, že aby mohla být neoprávněně vyplacená částka vrácena, je třeba prokázat, že si byl příjemce skutečně vědom, že k takové platbě nebyl důvod, nebo pokud je zřejmé, že tato skutečnost musela být příjemci známa (viz rozsudek ze dne 14. června 2018, Spagnolli a další v. Komise, T-568/16 a T-599/16, EU:T:2018:347, bod 145 a citovaná judikatura).
- 83 V projednávané věci je třeba uvést, že jak vyplývá z rozhodnutí o zamítnutí druhé stížnosti a jak uvedla Komise na jednání, OJ chtěl druhé napadené rozhodnutí opřít o druhý předpoklad uvedený v článku 85 služebního řádu.
- 84 Tribunál tak v rámci své analýzy ověří pouze to, zda Komise mohla konstatovat, že je zřejmé, že bezdůvodnost platby musela být žalobci známa.

- 85 Podle ustálené judikatury platí, že výraz „je zřejmé“, který charakterizuje bezdůvodnost platby ve smyslu čl. 85 prvního pododstavce služebního řádu, neznamená, že je příjemce neoprávněně platby zbaven povinnosti se nad platbou zamyslet a zkontrolovat ji. Naopak je povinen tuto platbu vrátit v případě, že jde o omyl, kterého si všimne běžně pečlivý úředník, který má znát pravidla, jimiž se řídí jeho odměna za práci (viz rozsudek ze dne 18. června 2019, Quadri di Cardano v. Komise, T-828/17, nezveřejněný, EU:T:2019:422, bod 47 a citovaná judikatura).
- 86 Kromě toho není nutné, aby měl dotčený úředník při plnění své povinnosti jednat s náležitou péčí možnost přesně určit rozsah pochybení, kterého se administrativa dopustila. Ke vzniku jeho povinnosti obrátit se na administrativu s požadavkem na provedení nezbytných ověření v tomto ohledu postačí, že má pochybnosti o opodstatněnosti předmětných plateb (viz rozsudek ze dne 18. června 2019, Quadri di Cardano v. Komise, T-828/17, nezveřejněný, EU:T:2019:422, bod 49 a citovaná judikatura).
- 87 V projednávané věci je třeba uvést, že jak vyplývá z bodu 43 výše, závěrečné výsledky studia, které dcera žalobce absolvovala, zpřístupnilo vzdělávací zařízení dne 2. července 2021, kdy si kromě toho dcera žalobce mohla stáhnout osvědčení o úspěšném absolvování studia. Ze spisu, který má Tribunál k dispozici, nadto nevyplývá, že by dcera žalobce v tomto nebo jakémkoliv jiném studiu či vzdělávání pokračovala po 2. červenci 2021, v důsledku čehož by dotčené finanční nároky mohly být odůvodněné i od srpna 2021.
- 88 S ohledem na tyto okolnosti žalobce mohl předpokládat, že od srpna 2021 už mu dotčené finanční nároky nenáleží.
- 89 Jelikož bylo zřejmé, že k této platbě nebyl důvod, žalobci musela být tato skutečnost známa.
- 90 S ohledem na výše uvedené je třeba tento žalobní důvod zamítnout a druhé napadené rozhodnutí zrušit pouze v tom rozsahu, v němž se týká dotčených finančních nároků za červenec 2021.

B. K návrhovým žádáním znějícím na náhradu škody

- 91 Žalobce v podstatě tvrdí, že mu vznikla majetková újma ve výši 2 441,84 eura odpovídající nákladům na právní zastoupení, které byly vynaloženy v souvislosti se sepsáním jeho první stížnosti, a to z toho důvodu, že Komise porušila zásady řádné správy, právní jistoty a „předvídatelnosti“, jelikož napadená rozhodnutí byla totožná s rozhodnutími, která byla zrušena rozhodnutím, jímž bylo vyhověno první stížnosti.
- 92 Komise s argumenty žalobce nesouhlasí.
- 93 Je třeba připomenout, že náklady na právní zastoupení vynaložené během postupu před zahájením soudního řízení nemohou – až na výjimečné okolnosti – představovat nahraditelnou majetkovou újmu, jelikož ustanovení služebního řádu využití služeb právního zástupce ve fázi před zahájením soudního řízení nevyžadují, a takový postup je tak výlučně otázkou osobní odpovědnosti dotčeného úředníka. Žádná informace vyplývající ze spisu v projednávané věci přitom existenci takových výjimečných okolností nemůže prokázat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. února 2022, OA v. EHSV, T-671/20, nezveřejněný, EU:T:2022:82, bod 58 a citovaná judikatura).

- 94 Jak kromě toho bylo uvedeno v bodě 71 výše, pokud administrativa poté, co dojde ke zrušení rozhodnutí kvůli porušení práva být vyslechnut, učiní po věcné stránce totožný závěr, neodporuje takový postup zásadě řádné správy a ani zásadě právní jistoty a „zásadě předvídatelnosti“, k nimž žalobce neuvedl žádnou bližší argumentaci, a nemůže tedy představovat protiprávní jednání, které by mohlo založit mimosmluvní odpovědnost Unie.
- 95 Návrh žalobce na náhradu údajné majetkové újmy tudíž musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 96 S ohledem na vše výše uvedené je třeba napadená rozhodnutí zrušit v rozsahu, v němž se týkají dotčených finančních nároků za červenec 2021, a ve zbývajících částech žalobu zamítnout.

IV. K nákladům řízení

- 97 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 98 Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval náhradu nákladů řízení a Komise neměla v podstatné části svých návrhových žádání úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (pátý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Rozhodnutí Úřadu Evropské komise pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) ze dne 11. května 2022, kterým byl VA od 1. července 2021 odejmut nárok na příspěvek na vyživované dítě a příspěvek na vzdělání, jakož i nárok na daňový odpočet související s těmito příspěvků, a rozhodnutí tohoto úřadu ze dne 13. června 2022, kterým byla oznámena povinnost vrátit částky odpovídající těmto finančním nárokům podle článku 85 služebního řádu úředníků Evropské unie, se zrušují v rozsahu, v němž se týkají uvedených nároků za červenec 2021.**
- 2) **Ve zbývajících částech se žaloba zamítá.**
- 3) **Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené VA.**

Papasavvas

Svenningsen

Laitenberger

Martín y Pérez de Nanclares

Stancu

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 5. června 2024.

Podpisy